

Quickscan flora en fauna

Loo 47 te Nistelrode

Quicksan flora en fauna

Loo 47 te Nistelrode

Concept

Opdrachtgever

De heer H. van Santvoort
Loo 47
5388 SB Nistelrode

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Achterstraat 11
4101 BB Culemborg
T 0345 72 70 00
F 0345 72 70 10
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: p5280
Datum: 25-4-2012
Projectleider: R.Heins
Opgesteld: R. Heins
Gecontroleerd:

© Eelerwoude 2012, niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden zonder schriftelijke toestemming van
Eelerwoude bv.
De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig
afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING.....	5
2	DE ONTWIKKELING	7
2.1	Huidige situatie.....	7
2.2	Voorgestane ontwikkeling.....	7
3	NATUURWETGEVING	9
3.1	Flora- en faunawet beschermd flora en fauna	9
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998.....	10
3.3	Ecologische Hoofdstructuur.....	10
4	METHODE.....	11
4.1	Bureauonderzoek.....	11
4.2	Terreinbezoek	11
5	BESCHERMDE SOORTEN	12
5.1	Planten.....	12
5.2	Zoogdieren.....	12
5.3	Vogels.....	14
5.4	Amfibieën en reptielen.....	15
5.5	Vissen en ongewervelde	16
6	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	17
6.1	Licht beschermde soorten	17
6.2	Rekening houden met vogels	17
6.3	Vervolgonderzoek naar vleermuizen noodzakelijk bij sloop woning	Fout!
	Bladwijzer niet gedefinieerd.	
6.4	Kap laanbomen geen effecten, mits eenzijdig	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
	LITERATUURLIJST	21
	BIJLAGE 1: FLORA- EN FAUNAWET	22

Figuur 1 Ligging plangebied

1

INLEIDING

In verband met de realisatie van enkele woningen in het kader van de ruimte voor ruimte regeling aan Loo 47 te Nistelrode is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en –beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden dat de ontwikkeling gerealiseerd kan worden en dat er geen belemmeringen bestaan vanuit de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is de quickscan flora en fauna. Dit is een eerste, beknopt onderzoek waarbij is gekeken of er mogelijk iets aan de hand is. Dit onderzoek kan gebruikt worden bij bestemmingsplanprocedures of de aanvraag van een omgevingsvergunning.

De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Erf

Aan de achterzijde grenst het erf direct aan de bossen van de Maashorst

Open kapschuur

Varkensstallen aan de achterzijde van het erf

De woning

Varkensstallen naast de woning

2

DE ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Op het plangebied staat een groot aantal bedrijfsgebouwen die een totale omvang heeft van 1584 m². De aanwezige bedrijfswoning is groter dan 900 m³.

De bedrijfsbebouwing bestaat uit een aantal varkensstallen, een open kapschuur en een opslagschuur. De varkensstallen zijn in verschillende bouwstijlen; een deel is opgetrokken uit hout, een deel uit stenen. De stallen zijn geïsoleerd met opgespoten isolatiemateriaal. De daken bestaan uit golfplaten.

De schuren hebben geen dakisolatie en zijn enkelsteens, of dubbelsteens zonder spouw.

Op het terrein staan enkele bomen, onder meer een zomereik en een kleine singel Italiaanse populieren. Daarnaast ligt rond de woning een tuin met tuinbeplanting en enkele hagen.

Rond het erf liggen agrarische gronden, welke gebruikt worden als maisakkers.

Het bedrijf ligt aan de rand van de bossen van de Maashorst in een extensiveringsgebied.

2.2 Voorgestane ontwikkeling

De huidige intensief agrarische bedrijfsvoering wordt beëindigd, alle bedrijfsbebouwing wordt gesloopt, alle productierechten worden doorgehaald bij Dienst Regelingen. Op het terrein worden twee woningbouwkavels gerealiseerd. De huidige bedrijfswoning krijgt een reguliere woonbestemming en wordt conform ontwerpbestemmingsplan gesplitst in twee vergelijkbare woningen. Alle woningen krijgen een bijgebouw met een omvang van maximaal 100 m².

Tussen de percelen worden houtsingels gerealiseerd met inheemse beplanting. Daarnaast wordt de eikensingel langs de weg doorgetrokken. Mogelijk komt de Italiaanse populierensingel hierbij te wijken. De zomereik op het perceel blijft behouden.

Figuur 2 Schetsontwerp voor de toekomstige inrichting.

3

NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

3.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet van toepassing. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime

Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime

Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en daarom is geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd. Er is geen sprake van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet ter plaatse of in de nabijheid van het plangebied.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Het plangebied grenst aan de Ecologische Hoofdstructuur en maakt onderdeel uit van de provinciale groenblauwe mantel. Met het verwijderen van de bedrijfsbebouwing en het realiseren van houtsingels worden de wezenlijke waarden en kenmerken van de naastgelegen EHS niet aangetast. Door het realiseren van houtsingels wordt de noordelijk en zuidelijk gelegen EHS juist beter aan elkaar verbonden. Nadere toetsing is niet noodzakelijk.

Figuur 3 Uitsnede onderdeel natuur en landschap van Verordeningen Ruimte Provincie Noord-Brabant

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie.

Landelijke en provinciale verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen. Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

De website www.waarneming.nl en www.telmee.nl zijn ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kunnen op deze websites natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is door een ecologisch adviseur van Eelerwoude uitgevoerd op 20 april 2012 bij 13°C en licht bewolkt weer. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

5

BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van het plangebied is het niet waarschijnlijk dat binnen het plangebied zwaar(der) beschermde plantensoorten voorkomen. Mogelijk dat in de bermen de licht beschermde brede wespenorchis staat.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen strikt beschermde plantensoorten aangetroffen. De brede wespenorchis valt onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Bij de herinrichting van het plangebied is niet uitgesloten dat enkele exemplaren worden aangetast. Op termijn worden echter weer nieuwe potentiële standplaatsen gerealiseerd in het plangebied (langs en in de singels bijvoorbeeld). Voor deze soort geldt een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis.

Verblijfplaats

De woning in het plangebied is geschikt als vleermuisverblijfplaats. Onder de dakbetimmering, daktegels en in spouwmuren kunnen vleermuizen zitten.

In de schuren en de varkenstallen worden geen verblijfplaatsen verwacht. De schuren zijn niet geïsoleerd, tochtig en hebben geen spouwmuren. Voor de varkenstallen geldt een vergelijkbare situatie, de stallen hebben geen spouwmuren. Daarnaast is de isolatie aan de binnenzijde opgespoten waardoor holtes, gaten en spleten grotendeels ontbreken. Door het intensieve gebruik als varkenstal en de ruimschootse aanwezigheid van alternatieve (en veel betere) verblijfplaatsen in de woningen in en rondom het plangebied mag met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten

dat er in de varkensstallen vleermuisverblijfplaatsen zitten. De beplanting in het plangebied hebben geen voor vleermuizen geschikte gaten en holen.

Foerageergebied en vliegroutes

Het gebied wordt mogelijk wel gebruikt als foerageergebied. Mogelijk dat de beplanting langs de straat en het erf onderdeel uitmaken van een vliegroute.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, evenals het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Met de sloop van de schuren en de stallen worden geen verblijfplaatsen aangetast. De potentiële verblijfplaats in de bedrijfswoning blijft behouden. Waarschijnlijk dat de nieuwe woningen tevens weer nieuwe verblijfplaatsen zullen bieden voor vleermuizen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen worden derhalve niet verwacht.

Met de aanplant van houtsingels wordt het gebied beter geschikt als foerageergebied en worden (meer) vliegroutes gecreëerd tussen de woningen langs de straat en het bosgebied van de Maashorst. Dit komt de vleermuizen populatie waarschijnlijk ten goede.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn sporen aangetroffen van konijnen, mollen en (spits)muizen. Verder kunnen de volgende algemene zoogdieren binnen het plangebied voorkomen: egel en haas. Deze soorten staan op tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten.

In de omgeving komt eveneens de das voor. In het plangebied zijn geen sporen aangetroffen van bewoning of gebruik door de das. Het is echter niet uitgesloten dat het gebied sporadisch wordt gebruikt door dassen, als foerageergebied of om doorheen te migreren.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling.

Voor de das zal het gebied op termijn beter geschikt worden. Door de aanleg van houtsingels worden migratieroutes gecreëerd. Waardoor betere verbindingen tussen de het bos en de omliggende graslanden ontstaan.

Een ontheffing Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Broedvogels algemeen en categorie 5

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van bossen, struwelen en parken. Onder andere de volgende vogelsoorten kunnen gebruik maken van het plangebied; ekster, houtduif, koolmees, merel, pimpelmees en kauw. Door de nabije ligging van het bosgebied kunnen ook een groot aantal soorten van bossen verwacht worden, zoals veldleeuwerik, de boomleeuwerik, de roodborsttapuit en de geelgors. Binnen het plangebied zijn verschillende nesten aangetroffen van algemeen voorkomende broedvogels. Ekster, koolmees, pimpelmees vallen onder categorie 5 van de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Categorie 1 tot en met 41

In het plangebied zijn verscheidene huismussen waargenomen. De vogels zaten met name in de hagen rond de bedrijfswoning en bij de schuren. Waarschijnlijk hebben de vogels nesten in beide gebouwen.

In de nabijgelegen bossen kunnen verscheidene soorten roofvogels (zoals buizerd en bosuil) zitten.

Effecten en ontheffing

Broedvogels algemeen

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden, zoals slopen en kappen, buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Flora- en faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar. De genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Categorie 5

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook binnen het plangebied zijn aangetroffen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. In deze situatie gaat het ondermeer om pimpelmees en ekster. Gelet op de beperkte omvang van het plangebied en het zeer beperkte aanbod aan geschikte nestlocaties voor deze soorten binnen het plangebied, gaat het om slechts enkele broedparen van genoemde, algemeen

voorkomende soorten. Compenserende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing, omdat een negatief effect wordt verwacht op de lokale of regionale populatie van de soort, is dan ook niet aan de orde. Daarbij komt dat na planrealisatie (op termijn) ook weer nieuw leefgebied voor deze en andere vogelsoorten zal ontstaan.

Categorie 1 tot en met 4

Rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd in de Flora- en faunawet. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Alleen nestlocaties van de huismus zijn in het gebied aangetroffen. Mogelijk dat met de sloop van de schuren enkele nestlocaties verloren gaan.

Verblijfplaatsen van de huismus zijn jaarrond beschermd. Met het slopen van de bebouwing en het verwijderen van de begroeiing verdwijnen vaste rust- en verblijfplaatsen. Er dienen mitigerende en compenserende maatregelen genomen te worden om negatieve effecten te voorkomen. Er is dan geen ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Deze maatregelen dienen nader uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol. Indien deze maatregelen niet wordt uitgevoerd, dient alsnog een ontheffing te worden aangevraagd. Hierbij dient gedacht te worden aan de periode van sloop (buiten het broedseizoen) en de manier van slopen, maar ook aan het aanbieden van nieuw leefgebied en nieuwe nestlocaties binnen het plangebied.

Compenserende en mitigerende maatregelen voor de huismus

Het aanbrengen van zgn. ‘vogelvides’ in de nieuwbouw is een maatregel die op een aantal plaatsen al met succes is toegepast. Essentieel is ook dat in de omgeving van de nestlocaties voldoende dekking aanwezig is in de vorm van dichte bosschages met voldoende voedsel. Het ontwikkelen van een ruige, natuurlijke groenstructuur waarin voldoende dekking aanwezig is, vormt hiervoor een goede uitwerking (o.a. geschoren hagen van liguster of meidoorn). Dit wordt toegepast in de nieuwe houtsingels. Met deze maatregelen worden voldoende nieuwe nestlocaties voor huismussen gegarandeerd. Daarnaast moet verstoring voorkomen worden door verstorende werkzaamheden, zoals slopen en kappen, buiten het broedseizoen uit te voeren. Daardoor is een ontheffing niet noodzakelijk.

5.4 Amfibieën en reptielen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Een aantal soorten, zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander, kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop. In het plangebied zelf zijn geen waterelementen aanwezig. Strikt beschermde amfibieënsoorten worden niet verwacht in het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten. Uit de omgeving is de strikt beschermde kamsalamander bekend. Het is niet waarschijnlijk dat de kamsalamander in het plangebied voorkomt.

Reptielen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. In de Maashorst komt de levendbarende hagedis voor. Het is niet uitgesloten (zij het onwaarschijnlijk) dat langs de bosrand enkele levendbarende hagedissen aanwezig zijn. Het plangebied zelf biedt echter weinig geschikt leefgebied voor de levendbarende hagedis.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Ook voor amfibieën en reptielen geldt dat met de realisatie van de houtsingels, op termijn een beter geschikt leefgebied ontstaat voor deze soorten. Het plangebied wordt makkelijker te passeren en biedt meer beschutting.

5.5 Vissen en ongewervelde

Voorkomen en functie

Beschermde soorten vissen en ongewervelde (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde soorten vissen en ongewervelde verwacht. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet aan de orde.

6

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Op basis van deze quickscan wordt geen toetsing van de effecten van de ontwikkeling op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) noodzakelijk geacht. Beschermde (Flora- en faunawet) soorten worden wel verwacht.

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat in het onderzoeksgebied een potentiële habitat biedt voor een aantal (algemene) beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels. In tabel 1 is een samenvatting gegeven van deze resultaten.

6.1 Licht beschermde soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

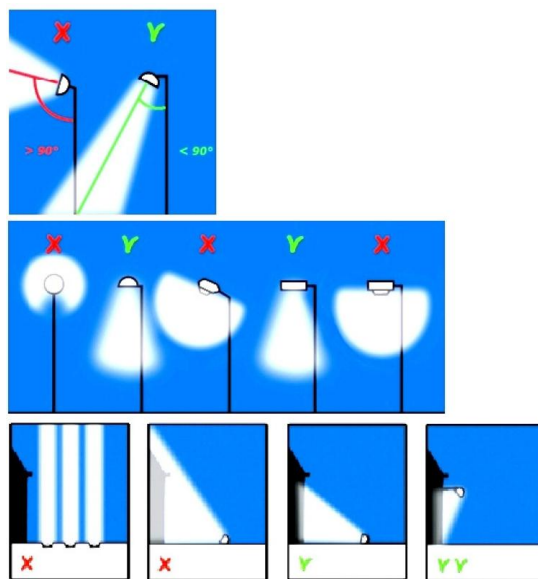
6.2 Rekening houden met vogels

6.2.1 Rekening houden met broedseizoen

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen uitgevoerd mogen worden.

Figuur 4 Voorbeeld van een vogelvide voor de huismus (Bron: Vogelbescherming, Nederland).

Figuur 5 Voorbeelden van verschillende type armaturen en plaatsingen om lichthinder te voorkomen

6.2.2 Extra maatregelen noodzakelijk voor huismus

In het plangebied zitten enkele nestlocaties van de huismus. Mogelijk dat met de sloop van de schuren enkele nestlocaties verloren gaan. Verblijfplaatsen van de huismus zijn jaarrond beschermd. Met het slopen van de bebouwing en het verwijderen van de begroeiing verdwijnen vaste rust- en verblijfplaatsen. Er dienen mitigerende en compenserende maatregelen genomen te worden om negatieve effecten te voorkomen. Er is dan geen ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Deze maatregelen dienen nader uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol. Indien deze maatregelen niet wordt uitgevoerd, dient alsnog een ontheffing te worden aangevraagd. Hierbij dient gedacht te worden aan de periode van sloop (buiten het broedseizoen) en de manier van slopen, maar ook aan het aanbieden van nieuw leefgebied en nieuwe nestlocaties binnen het plangebied.

Compenserende en mitigerende maatregelen voor de huismus

Het aanbrengen van zgn. ‘vogelvides’ in de nieuwbouw is een maatregel die op een aantal plaatsen al met succes is toegepast. Essentieel is ook dat in de omgeving van de nestlocaties voldoende dekking aanwezig is in de vorm van dichte bosschages met voldoende voedsel. Het ontwikkelen van een ruige, natuurlijke groenstructuur waarin voldoende dekking aanwezig is, vormt hiervoor een goede uitwerking (o.a. geschoren hagen van liguster of meidoorn). Dit wordt toegepast in de nieuwe houtsingels. Met deze maatregelen worden voldoende nieuwe nestlocaties voor huismussen gegarandeerd. Daarnaast moet verstoring voorkomen worden door verstorende werkzaamheden, zoals slopen en kappen, buiten het broedseizoen uit te voeren. Daardoor is een ontheffing niet noodzakelijk.

6.3 Beperk verlichting

Gezien de nabije ligging tegen de bossen en het natuur gebied de Maashorst, wordt aanbevolen om de verlichting in het gebied tot een minimum te beperken. Verlichting zorgt voor verstoring van veel soorten (onder meer vleermuizen en uilen). De effecten van de verlichting kunnen op een aantal manieren worden beperkt. Een overzicht van de mogelijke maatregelen. De keuze voor een maatregel zal afhankelijk zijn van de situatie en moet per geval worden bepaald. In veel gevallen zal een combinatie van een aantal maatregelen de beste uitkomst geven. Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:

- niet uitstralende armaturen (zie figuur);
- lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig);
- verlichting met een lagere lichtintensiteit;
- plaatsen van afschermende beplanting;
- voorkom verlichting van boomkronen;
- tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan).

Tabel 1 Resultaten (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied. Zie bijlage 1 voor een toelichting ten aanzien van de zorgplicht

Tabel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Vaste verblijfplaats / foerageergebied	Mogelijke aantasting leefgebied, doden	Nee	Zorgplicht
1	Algemene amfibieën	Vaste verblijfplaats	Mogelijke aantasting leefgebied, doden	Nee	Zorgplicht
1	Mogelijk brede wespenorchis	Standplaats	Tijdelijke afname, na realisatie uitbreiding mogelijke standplaatsen	Nee	Zorgplicht
3	Vleermuizen	Mogelijk foerageergebied en mogelijke verblijfplaats in woning	Mogelijke verblijfplaats blijft behouden. Foerageergebied en vliegroutes nemen toe	Nee	
V	Vogels	broedlocatie		Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren
V5	Vogels –categorie 5	broedlocatie		Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren
V1-4	Vogels vaste broedlocaties (huismus)	Mogelijk enkele broedlocaties	Aantasting broedlocatie	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren; realiseren extra broedlocaties in nieuwe bebouwing.

LITERATUURLIJST

- Bergmans, W. en A. Zuiderwijk (1986) Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun Bedreiging. Utrecht: KNNV
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992) Atlas van de Ne-derlandse zoogdieren. Utrecht: KNNV
- Janssen J.A.M. en J.H.J. Schaminée (2003) Europese Natuur in Nederland, Habitattypen. Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Koninklijke Vermande (1999-2009) Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 , 4 en 5, SDU Uitgeverij, Den Haag
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997) Atlas van de Nederlandse Vleermuizen Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Limpens, H., P. Twisk & G. Veenbaas (2004) Met vleermuizen overweg. Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invullingen kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft / Zoogdierverseniging, Arnhem
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002) Atlas van de Nederlandse broedvogels. Verspreiding, aantallen verandering. Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2012) Zoogdierverseniging & Gegevensau-toriteit Natuur 2010,. Vleermuisprotocol 2012.
- Weeda, E. J., R. Westra, C. Westra en T. Westra (1985) Nederlandse Oecologische flora; wilde planten en hun relaties 1-5. Utrecht: KNNV
- Wynhoff, I., J. van der Made en C. van Swaay, (1992) Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Utrecht: KNNV

www.zoogdieratlas.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.libellennet.nl

BIJLAGE 1: FLORA- EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- Ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- Alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- Alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- Alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- Vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- Bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren).

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland

voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De lichte toets geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De uitgebreide toets geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het 'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Staatssecretaris van EL&I, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.

3. Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.